

“ ทรัพย์สินของคู่สมรสลูกหนี้ อาจอยู่ในการบังคับคดีได้ ”

หลังจากที่ศาลได้มีคำพิพากษาแล้วลูกหนี้ไม่ได้ดำเนินการชำระหนี้ ขั้นตอนต่อไปจะต้องเป็นกระบวนการที่จะต้องบังคับคดีแก่ลูกหนี้ตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ซึ่งตามปกติส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินการยึดอายัด อันเป็นทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น แต่รู้หรือไม่ว่า หากลูกหนี้ตามคำพิพากษานั้นได้มีการสมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ทรัพย์สินหรือ (สินสมรส) ก็อาจอยู่ในอำนาจการบังคับคดีได้เช่นกัน

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๔๗๔ สินสมรสได้แก่ทรัพย์สิน

(๑) ที่คู่สมรสได้มาระหว่างสมรส

(๒) ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งได้มาระหว่างสมรสโดยพินัยกรรมหรือโดยการให้เป็นหนังสือเมื่อพินัยกรรมหรือหนังสือยกให้ระบุว่าเป็นสินสมรส

(๓) ที่เป็นดอกผลของสินส่วนตัว

ถ้ากรณีเป็นที่สงสัยว่าทรัพย์สินอย่างหนึ่งเป็นสินสมรสหรือไม่ ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นสินสมรส

ตัวอย่าง นายเอและนางบี ได้แต่งงานและจดทะเบียนสมรสกันโดยถูกต้องตามกฎหมาย ในระหว่างสมรสทั้งสองได้ซื้อบ้าน ๑ หลัง และได้ใส่ชื่อของนางบีถือกรรมสิทธิ์ไว้เพียงคนเดียว เนื่องจากนายเอรู้มาก่อนแล้วว่าตนเป็นหนี้และจะถูกฟ้องร้องดำเนินคดี เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาและได้มีการบังคับคดีกับทรัพย์สินนายเอเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ จึงได้ดำเนินการยึดบ้านหลังดังกล่าวเพื่อขายทอดตลาด เมื่อทรัพย์สินดังกล่าวนั้นได้มาในระหว่างสมรสตาม มาตรา ๑๔๗๔ (๑) และวรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ จึงถือเป็นสินสมรสและเป็นการบังคับคดีที่ชอบด้วยกฎหมาย โดยนางบีมีสิทธิเพียงยื่นคำร้องขอถอนส่วนต่อศาลเพื่อขอรับเงินส่วนของตนที่ได้จากการขายทอดตลาดเท่านั้น

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๘๙๐/๒๕๕๕ แม้ทรัพย์สินที่โจทก์นำยึดและมีการขายทอดตลาดจะเป็นสินสมรสอันเป็นทรัพย์สินที่ผู้คัดค้านกับจำเลยเป็นเจ้าของร่วมกันตามที่โจทก์กล่าวอ้าง โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาย่อมมีสิทธินำยึดและขายทอดตลาดได้ทั้งแปลง ผู้คัดค้านคงมีสิทธิขอถอนส่วนของตนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๘๗ จากเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด เพราะการบังคับคดีตามคำพิพากษาหากมิใช่หนี้ร่วม เจ้าหนี้ตามคำพิพากษาจะบังคับคดีจากสินสมรสได้เพียงในส่วน of ลูกหนี้ตามคำพิพากษาเท่านั้น มิอาจกระทบกระเทือนสินสมรสในส่วน of คู่สมรสของลูกหนี้ตามคำพิพากษาได้

ดังนั้น ถึงแม้ลูกหนี้จะไม่มีทรัพย์สินใดเป็นของตนเอง แต่มีคู่สมรสที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมาย หากทรัพย์สินนั้นเป็นของคู่สมรสและเป็นการได้มาในระหว่างสมรส หรือด้วยเหตุอื่นที่กฎหมายกำหนดว่าเป็นสินสมรส ทรัพย์สินดังกล่าวก็จะถูกบังคับคดีโดยการยึด อายัด ได้เช่นกัน สำนักงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรีจะนำความรู้สาระดี ๆ มาฝากใหม่ พบกันฉบับหน้าค่ะ

นางสาวพิชัญลดา ขวัญดี นิตินกร

เรียบเรียง

นายธีระพล คู่คิด ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

ตรวจทาน